

18-09-2015

Til

Børne- og Ungdomsudvalget

Sagsnr.

2015-0107130

Dokumentnr.

2015-0107130-3

Notat om evaluering af Smart Stars

Som opfølgning på aflæggebordsnotatet om brobygning, erhvervsskoler og Smart Stars på BUU-mødet den 8.4.2015 giver dette notat en gennemgang af projektet Smart Stars tilblivelse, udvikling og evaluering samt fremtid.

Sagsbehandler

Søren Hegnby

Indhold

Tilblivelse og udvikling

Projekt Smart Stars udsprang oprindeligt af *Tænk tanken for internationalisering og Erhvervsudvikling*, nedsat af daværende Overborgmester Ritt Bjerregaard. I den oprindelige politiske indstilling, som vedtoges den 12.11. 2008 besluttedes det at udvælge ”12-20 tosprogede/sårbare børn i skolernes 7. klasser, som vurderes at have talent, men som har brug for et ekstra skub for at magte et længerevarende uddannelsesforløb efter folkeskolen.” Der var således tale om et talentudviklingsprogram, hvor mentorer fra virksomheder påtager sig at følge enkelte unge tæt og hjælpe dem på vej med uddannelse og senere job. Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) fik ansvaret for at gennemføre projektet.

I dialog med Bavnehøj Skole og Ellebjerg Skole viste der sig et stærkt ønske om en bredere ramme for projektet, således at det kom til at omfatte alle elever i de deltagende klasser – blandt andet for at undgå stigmatisering. Dette ønske blev imødekommet.

Der blev ved den oprindelige politiske beslutning afsat midler til en ekstern evaluering af projektet, som nu foreligger, vedlagt.

Evalueringen

Evalueringen har ikke ud fra data kunnet påvise om projektet har fremmet chanceligheden for de involverede børn, men vurderer projektet som et sundt projekt, der ”har øget elevernes kendskab til arbejds- og erhvervsliv og styrket elevernes erhvervs- og jobsøgningsmæssige kompetencer.”

Forvaltningen har drøftet evalueringsrapporten med de to projektledere fra UU og de to skoleledere. Alle finder et rapporten tegner et passende billede af projektets styrker og svagheder.

Projektets økonomi og fremtid

Der var oprindeligt afsat 450.000 kr. pr. år til et tre-årigt forløb fra 2010-2012. Finansieringen er således udløbet, og de to skoler arbejder på at integrere enkelte dele af projektet i den daglige drift.

EVALUERINGSRAPPORT

EVALUERING AF PROJEKT "SMART STARS"

1. Indledning.....	3
1.1. Om projekt Smart Stars.....	3
1.2. Evalueringens formål, datagrundlag og metode.....	4
1.3. Datagrundlag og Metode	4
1.4. Rapportens opbygning	6
2. Hovedkonklusioner og anbefalinger	7
2.1. Organisatoriske erfaringer	8
3. Organisering, Implementering, videreudvikling og kommunikation	10
3.1. Fra ide til implementering.....	10
3.2. Organiseringen af projekt Smart Stars.....	10
3.3. Udmøntningen af aktiviteterne under projekt Smart Stars.....	12
3.4. Kommunikation.....	13
4. Beskrivelse af aktiviteterne under projekt Smart Stars og vurdering af deres betydning for projektet.....	14
4.1. Jobsøgningskursus.....	14
4.2. Kompetencekursus.....	15
4.3. Virksomhedsbesøg	15
4.4. Ekskursioner	15
4.5. Erhvervspraktik	16
4.6. Innovationscampen og berøringen med ungdomsuddannelserne.....	17
4.7. Jobmessen.....	18
4.8. Bærbare computere.....	18
4.9. Hættetrøjer	19
5. Effektmåling: Betydningen af Smart Stars målt på uddannelses- og beskæftigelsesstatus20	
Bilag 1: Resultater af surveyundersøgelse blandt eleverne.....	21

Forord

Als Research fremlægger hermed evalueringen af projekt *Smart Stars*. Projektet gennemførtes i perioden fra 2010-2012 i et samarbejde mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen i Københavns Kommune, UU-København og ledelsen på Bavnehøj Skole og Ellebjerg Skole i KBH. SV. Projektet er siden blevet forankret på skolerne og er fortsat under udvikling.

Evalueringen er foretaget i perioden fra november til december 2013 og bygger på interviews med de vigtigste aktører i projektet: UU-vejledere, skoleledere, skolelærere, virksomheds-kontakter, elever og forældre. En stor tak til dem for beredvilligt at afsætte tid til at medvirke til interview og bidrage med deres viden og erfaringer.

Derudover bygger evalueringen på en surveyundersøgelse foretaget blandt eleverne, samt en statistisk undersøgelse foretaget på baggrund af data fra forvaltningen om elevernes uddannelses- og beskæftigelsesstatus efter endt grundskoleforløb.

Rapporten afleveres først nu da Københavns Kommune ikke har kunnet fremskaffe registerdata vedrørende elevernes uddannelses- og beskæftigelsesstatus før i februar 2015, og opdragsgiver ikke ønskede evalueringen afsluttet uden disse data. Bortset fra behandlingen af disse registerdata er evalueringen udarbejdet i efteråret 2013.

Evalueringsrapporten er udarbejdet af Mikkel Dehlholm og Jacob Als Thomsen

Ansvar for resultater, konklusioner og anbefalinger påhviler alene Als Research.

København, februar 2015

Jacob Als Thomsen

Adm. dir. Als Research

1. INDLEDNING

1.1. Om projekt Smart Stars

Smart Stars overordnede formål er at fremme chanceligheden for børn fra uddannelsesfremmede miljøer. Dette overordnede formål er af projektlederne blevet nedbrudt til en række delmål:

- At opbygge relationer mellem de to skolers elever og det lokale erhvervsliv ud fra en tanke om, at elevernes forældres kontakt til erhvervslivet er begrænset
- At øge elevernes kendskab til arbejde og erhverv ud fra en tanke om, at en stor andel af deres forældre står uden for arbejdsmarkedet
- At styrke elevernes sociale og personlige kompetencer i forhold til at kunne begå sig på en arbejdsplads
- At styrke elevernes selvværd og tro på egne chancer efter grundskolen
- At opbygge mentorrelationer mellem elever og ansatte på virksomheder
- At udbygge antallet af erhvervspraktikpladser
- At styrke elevernes forståelse af processen fra annonce til job
- At sikre forældrenes accept og medejerskab til projektet

Disse målsætninger er blevet udmøntet i en bred vifte af forløb på og uden for de to skoler, og har inkluderet et samarbejde med en række virksomheder, herunder: Advokat Dahl, Høyrup og Clemmensen, Lundbeck A/S, Man Diesel & Turbo, Metro Danmark og Scandic Sydhavnen.

Smart Stars består grundlæggende af en række erhvervsrettede aktiviteter, hvor en velforberedt og struktureret erhvervspraktik udgør kernen. I de første år har hovedaktiviteterne i Smart Stars været:

- Jobsøgningskursus med inddragelse af medarbejdere fra samarbejdsvirksomheder
- Erhvervspraktik i en af projektets samarbejdsvirksomheder
- Kompetencekursus
- Virksomhedsbesøg
- Ekskursion til Danfoss Universe
- Indkøb af bærbare computere til samtlige elever i projektet

Projektet er siden blevet forlænget, og flere aktiviteter er føjet til listen:

- Jobmesse
- Innovationscamp

Selvom eleverne, der danner grundlag for denne evaluering, ikke har deltaget i de to sidstnævnte aktiviteter, inkluderer evalueringen en beskrivelse og vurdering af dem. Der må selvsagt her tages forbehold for, at evaluator ikke har haft mulighed for at inddrage elevernes og forældrenes perspektiv i denne forbindelse.

Aktiviteterne i projekt Smart Stars har spillet sammen med andre aktiviteter i UU-regi, eksempelvis undervisning i UEA-centret og deltagelse i studieforberedende KGU-hold. Disse

aktiviteter er imidlertid ikke specifikke for projekt Smart Stars, hvorfor de ikke indgår i evalueringen.

1.2. Evalueringens formål, datagrundlag og metode

Formålet med evaluering er at vurdere, hvorvidt projekt Smart Stars har levet op til sin *overordnede målsætning* om at fremme chanceligheden for børn fra uddannelsesfremmede miljøer. Derudover evalueres på de oven for beskrevne delmål som projektlederne har defineret, og som alle har kontakten til erhvervslivet som omdrejningspunkt. Desuden vurderes potentialet for udrulning af lignende projekter på andre skoler i København, og erfaringer som aktørerne i projekt Smart Stars har gjort sig opsummeres.

Grundet det relativt begrænsede kvantitative materiale der har været til rådighed for evalueringen, ligger en egentlig evidensbaseret tilgang uden for det muliges grænser. I stedet evalueres projektet primært på baggrund af involverede aktørers oplevelser og erfaringer. Ved at kontrastere aktørernes erfaringer tegnes et nuanceret billede af projektets positive og negative sider.

Som supplement til dette kvalitative element foretages en statistisk analyse på baggrund af en surveyundersøgelse foretaget af evaluator blandt de fire klassers elever, samt registerdata for elevernes nuværende uddannelses- og erhvervsstatus, sammenlignet med elever fra tidligere årgange og sammenlignelige københavnske skoler.

1.3. Datagrundlag og Metode

Evalueringen er foretaget på baggrund af en række interviewundersøgelser og spørgeskemaundersøgelser, som skitseres nærmere i det følgende. Interviewene er gennemført som en blanding af semistrukturerede enkeltinterview og fokusgruppeinterview. Alle interviewene er gennemført som ansigt-til-ansigt interview, med undtagelse af en telefonbaseret interviewundersøgelse blandt virksomhedskontakterne. Evalueringen er baseret på projektets første 2 årgange, som afsluttede 9. klasse i juni 2011 og juni 2012, dvs. i alt 4 klasser fordelt på de to projektskoler.

Interviewundersøgelse med deltagende elever. Interview af tidligere elever er foretaget som fokusgruppeinterview. I alt har 12 elever deltaget og grupperne sammensattes således, at alle klasser er repræsenteret i fokusgrupperne.

Spørgeskemaundersøgelse blandt alle elever (survey). Interviewundersøgelsen suppleredes af en mindre spørgeskemaundersøgelse, foretaget telefonisk. Vi har kontaktet alle elever i de 4 klasser og opnået en tilfredsstillende svarprocent på 60%, svarende til at 57 ud af 94 elever har svaret.

Både interview og spørgeskemaundersøgelserne med eleverne har fokuseret på deres erfaringer med og vurdering af projektets forskellige aktiviteter (kurser, praktikforløb, kompetencekurser, etc.), deres personlige udbytte af projektet, om projektet har påvirket deres uddannelsesvalg, elevernes vurdering af forældrenes medejerskab samt deres forslag til forbedringer og justeringer af konceptet.

Statistisk analyse af registerdata vedrørende elevernes nuværende status. En analyse af nuværende uddannelses- og beskæftigelsesstatus for elever der har deltaget i Smart Stars, sammenlignet med tidligere årgange på projektskolerne og sammenlignelige københavnske skoler.

Spørgeskemaundersøgelse blandt forældre. En simpel spørgeskemaundersøgelse angående forældrenes vurdering af projekt Smart Stars er også foretaget. Samtlige forældre er blevet ringet op og 12 har svaret. Dertil har vi været i kontakt med flere forældre hvis dankundskaber ikke var tilstrækkelige til at gennemføre interviewet.

Interview med de to projektledere (UU-vejledere). Interviewene har haft fokus på projektledernes organisatoriske erfaringer, vurderingen af udbyttet af projektets enkelte elementer, deres prioritering af ressourcer, samt vurdering af effekter og forslag til justeringer af konceptet. Hertil kommer projektledernes vurdering af projektets påvirkning af elevernes uddannelsesparathed, uddannelsesvalg og uddannelsesmotivation, samt erfaringerne med inddragelse af forældre og samarbejdet med virksomhederne.

Interview med de to skoleledere. Interviewene fokuserede på skolernes organisatoriske og implementeringsmæssige erfaringer med Smart Stars, samt på eventuelle anbefalinger til justeringer.

Telefoninterview med virksomhedskontakter. Interviewene med virksomhedskontakter fra fem af projektets samarbejdsvirksomheder har fokuseret på deres vurdering af elevernes læringsproces i praktikforløbet og oplevelsen af samarbejdet med skolerne. Alle samarbejdspartnere, på nær én som har skiftet job og ikke er til at opspore, er repræsenteret.

Interview med lærerne fra de 4 klasser. Interviewene har haft fokus på lærernes erfaringer med implementeringen af Smart Stars i de enkelte klasser, samt lærernes vurdering af elevernes udbytte af projektet og betydningen af forældreinddragelse. Grundet langtidssygdom er kun tre af de fire lærere repræsenteret.

Oversigt over datamaterialet:
Interview
2 fokusgruppeinterview med elever (i alt 12 informanter)
2 interview med skoleledere på Bavnehøj og Ellebjerg Skole
2 interview med UU-vejledere
3 interview med klasselærere
5 telefoninterview med mentorer/virksomhedskontakter
Surveyundersøgelse
Spørgeskemaundersøgelse blandt elever i de 4 klasser
Survey blandt elevernes forældre
Statistisk analyse af registerdata
Statistik over uddannelsesstatus sammenholdt med a) tidligere årgange fra de to skoler, og b) med sammenlignelige skoler i København

Ud over det oven for beskrevne datagrundlag bygger rapporten på en stor mængde skriftligt materiale, herunder indstillingen til Børne- og Ungdomsudvalget, projektbeskrivelsen, mødereferater mv.

1.4. Rapportens opbygning

I det følgende (afsnit 2) præsenteres evalueringens hovedkonklusioner og anbefalinger, samt en kort gennemgang af hver aktivitet under projekt Smart Stars. Dernæst (afsnit 3) præsenteres evalueringens vurdering af projektets organisering og implementering, samt de kommunikationsmæssige aspekter ved projektet. Herefter præsenteres projektets aktiviteter (afsnit 4) hver for sig, og det vurderes, hvorvidt hver enkelt aktivitet har levet op til den overordnede målsætning om at øge chancen for børn fra uddannelsesfremmede hjem, og til de af projektlederne opstillede delmål. Endelig præsenteres (afsnit 5) resultaterne af effektmålingen baseret på data for elevernes uddannelses- og beskæftigelsesstatus.

2. HOVEDKONKLUSIONER OG ANBEFALINGER

Hvorvidt projektet har bidraget til at øge chanceligheden kan ikke påvises ud fra det datamateriale, der er til rådighed for evalueringen (jf. afsnit 5. nedenfor). De elever der har deltaget i Smart Stars ser ikke ud til at have større succes i forbindelse med uddannelse end tidligere årgange på skolerne eller elever fra sammenlignelige skoler. Man må her holde sig for øje, at projekt Smart Stars kun optager en relativt lille del af elevernes tid og bevidsthed, og at et projekt som Smart Stars derfor ikke i sig selv kan forventes markant at forbedre elevernes chancer for at få succes med studie og arbejde.

Evaluator vurderer imidlertid, at projekt Smart Stars har levet op til formålet om at øge elevernes kendskab til arbejds- og erhvervsliv og styrke elevernes erhvervs- og jobsøgningsmæssige kompetencer. Denne vurdering deles af samtlige fagpersoner der har været involveret i projektet. Blandt eleverne er vurderingen lidt mere blandet, men også overvejende positiv. Det fremgår dog også, at kvaliteten af den praktik der tilbydes har været svingende.

Kernen i projekt Smart Stars er virksomhedspraktikken - "Smart Stars praktik" - hvoromkring de andre centrale elementer er bygget op. Evaluator vurderer, at disse kerneaktiviteter overordnet set har været fornuftigt organiseret og at man både har højnet kvaliteten af praktikken og opnået synergieffekter i form af motivation for og viden om, hvordan man søger job. Det er evaluators vurdering, at projektets fokus på at højne kvaliteten af erhvervspraktikken, ved at forberede elever og virksomhedskontakter igennem virksomhedsbesøg, jobsøgningskurser, jobmesser mv., og koordinerende møder mellem virksomhedskontakter, UU-vejledere og skoleledere, har været fornuftigt og udgør et realistisk mål for et projekt som Smart Stars.

Det er vurderingen, at det er lykkedes at opbygge en bæredygtig relation til det lokale erhvervsliv, og inddrage dem i forbindelse med både erhvervspraktik, undervisning i jobansøgning, afholdelse af jobmesse på skolerne og deltagelse i innovationscamp. Det samarbejde der er opbygget mellem virksomheder og skoler vurderes at være en god platform for fremtidigt samarbejde.

På baggrund af erfaringerne fra projekt Smart Stars kan det anbefales, at andre folkeskoler med et lignende elevgrundlag opbygger tilsvarende relationer til lokale virksomheder. I den forbindelse er det afgørende, at man gør sig klart hvad det kræver at få virksomhederne til at engagere sig: Tilstrækkelig information, kontinuerlig kontakt og dialog, samt halvårslige- eller årlige styregruppemøder hvor virksomhedskontakter, UU-vejledere og skoleledere deltager. Endvidere vurderes det, at det velstrukturerede forløb, som eleverne gennemgår inden praktikken, spiller en vigtig rolle for såvel elevernes udbytte af praktikforløbet, som for virksomhedernes engagement.

Til gengæld har opfølgningen på praktikforløbet, som skulle have foregået på skolerne haltet, hvilket peger på et behov for en tydeligere forventningsafstemning ude på de enkelte skoler. Det anbefales i den forbindelse, at man fra skoleledelsen og UU-vejledernes side tydeliggør de forventninger, der er til lærerne i forbindelse med projektet.

For en del elevers vedkommende gør det sig gældende, at de har svært ved at se formålet med erhvervspraktikken, fordi der er så længe til, at de skal ud på arbejdsmarkedet. De efterspørger et stærkere fokus på ungdomsuddannelserne, som de ikke føler sig tilstrækkeligt informeret om. Én ide kunne i denne forbindelse være at få lærere fra forskellige ungdomsuddannelser ud på skolerne og fortælle om de uddannelsesmuligheder der er der.

Den seneste aktivitet under projekt Smart Stars, innovationscampen, bringer virksomhederne, ungdomsuddannelser og skolernes elever sammen. Det anbefales, blandt andet på baggrund af at eleverne efterspørger det, at overveje hvordan man kan inddrage andre ungdomsuddannelser, eksempelvis en teknisk skole, i lignende samarbejder.

På linje med de andre aktører vurderer eleverne, at "Smart Stars praktik" er væsentligt bedre end den almindelige praktik, som de også har erfaring med. Dog er det ikke ligegyldigt hvilken virksomhed eleverne har været i praktik hos, og hvilke jobfunktioner de der har udført. En del elever udtrykker endvidere den holdning, at ingen af praktikstederne "var noget for dem". Såfremt det vurderes at være ressourcemæssigt og organisatorisk overkommeligt, kan det på den baggrund anbefales, at inddrage flere virksomheder der kan tilbyde andre jobfunktioner. Dog bør en sådan udvidelse ske i et tæt samarbejde med nuværende samarbejdsvirksomheder.

På baggrund af det gode samarbejde mellem UU-vejledere og virksomhedskontakter, og det gode samarbejde i styregruppen, hvor også skoleledere er repræsenteret, har det været nemt at hverve og fastholde virksomheder til projektet. Virksomhedskontakterne udtrykker begejstring for deres deltagelse i projektet, og undervejs i forløbet har de selv foreslået at udbygge samarbejdet med nye aktiviteter, eksempelvis jobmessen som nu afholdes hvert år. Skal de nævne et område, der kan forbedres, er det den eksterne kommunikation og synligheden af projektet. Her kunne man blive bedre til at formidle den succes, som Smart Stars ubetinget opfattes som, blandt samarbejdsvirksomhederne.

Evalueringen viser, at kerneaktiviteterne under projekt Smart Stars kan afholdes for relativt få midler. Hovedparten af projektets udgifter har således ikke været relateret til projektets kerneaktiviteter - virksomhedspraktik, jobsøgningskurser og jobmesse - men til indkøb af bærbare computere og ekskursioner til Danfoss Universe. De bærbare computere vurderes at have haft en positiv indflydelse på kvaliteten af undervisningen, men kun i de klasser hvor lærerne har været gode til at inddrage dem. Endvidere har computerne spillet en rolle i forhold til at sikre opbakningen til projekt Smart Stars. Eleverne har overordnet set været glade for ekskursionen til Danfoss Universe, om end det faglige udbytte vurderes meget svingende af eleverne. Hverken computere eller ekskursioner har imidlertid spillet en rolle i forhold til projektets hovedfokus. Evaluator vurderer på den baggrund, at det bør overvejes at fokusere ressourcer og opmærksomhed yderligere omkring de erhvervs- og ungdomsuddannelsesrettede aktiviteter.

2.1. Organisatoriske erfaringer

Efter et rodet forløb i den første tid efter beslutningen om at søsætte projekt Smart Stars blev taget, har det overordnede organisatoriske ansvar for projektet ligget hos de to UU-vejledere på skolerne. Det vurderes, at de to UU-vejledere, som kun delvist er blevet lønmæssigt kompenseret for deres indsats, har løftet dette ansvar med stort personligt engagement. Den kontinuerlige dialog og personlige kontakt mellem UU-vejledere og

virksomheder har fungeret til virksomhedernes store tilfredshed, og har været en helt central betingelse for projektets succes.

Placeringen af så stor en del af ansvaret for projektet hos UU-vejlederne, har imidlertid samtidig gjort projektet skrøbeligt og personafhængigt. På den baggrund anbefaler evaluatoren, at der ved udrulning af lignende projekter afsættes midler til, at UU-vejlederne kan dedikere en del af deres tid til den tætte og kontinuerlige dialog med virksomhederne, som er nødvendig, ligesom det anbefales at implementeringsprocessen følges tættere af UU-København og forvaltningen, end det har været tilfældet med Smart Stars

Det er centralt for et projekt som Smart Stars, at det er indlejret i skolens organisation og øvrige aktiviteter. Kernen i Smart Stars er den udbyggede erhvervspraktik, hvor aktiviteter på skolen før og efter praktikken højner kvaliteten af forløbet og udbyttet af erhvervspraktikken. Det er derfor afgørende, at skolelærere, skoleledelse og UU-vejledere løbende koordinerer og forventningsafstemmer, og at det sikres, at der i undervisningen på skolerne følges grundigt op på erhvervspraktikken.

Hvis succes af lignende projekter i fremtiden skal sikres, er det vigtigt, at forvaltningen forpligter sig på et langsigtet og stabilt engagement, og at det over for skolerne gøres klart, at det ikke er "endnu et projekt i rækken", men en central del af kommunens skolestrategi.

Evaluatoren vurderer, at lignende tiltag andre steder i København ikke nødvendigvis bør tage udgangspunkt i et samarbejde mellem flere skoler. En vurdering af om det er mest hensigtsmæssigt at realisere lignende samarbejder andre steder må foretages lokalt. Dog er det evaluatorens vurdering, at opbakningen fra UU-København og forvaltningen vil være endnu vigtigere for projekter, der kun tager udgangspunkt i en enkelt skole, fordi ansvaret i så fald ofte vil ligge hos en enkelt UU-vejleder.

Det tætte samarbejde mellem virksomhederne, UU-vejlederne og skoleledelsen udgør fundamentet for et projekt som Smart Stars. Ud fra denne platform kan der eksperimenteres og innoveres, med afsæt i de lokale vilkår og behov der er i nærområdet og på skolerne. Aktiviteterne under projektet har udviklet sig dynamisk siden opstarten, og projektet skal derfor ikke ses som en statisk størrelse, men som en levende organisme, der gror ud af det lokale samarbejde og engagement.

3. ORGANISERING, IMPLEMENTERING, VIDEREUDVIKLING OG KOMMUNIKATION

3.1. Fra ide til implementering

Projekt Smart Stars udsprang oprindeligt af *Tænk tanken for internationalisering og Erhvervsudvikling*, nedsat af daværende Overborgmester Ritt Bjerregaard. I den oprindelige politiske indstilling, som vedtoges den 12.11. 2008 besluttedes det at udvælge "12-20 tosprogede/sårbare børn i skolernes 7. klasser, som vurderes at have talent, men som har brug for et ekstra skub for at magte et længerevarende uddannelsesforløb efter folkeskolen." (Børne- og Ungdomsforvaltningens indstilling til Børne- og Ungdomsudvalget om Smart Stars)

I indstillingen lægges således op til et talentudviklingsprogram, hvor mentorer fra virksomheder påtager sig at følge enkelte unge tæt og hjælpe dem på vej med uddannelse og senere job.

Der lavedes herefter en forundersøgelse, som viste at skolerne og UU-København (herunder UU-vejlederne på skolerne) ønskede en bredere ramme for projektet, således at det kom til at omfatte alle elever i de deltagende klasser – blandt andet for at undgå stigmatisering.

Det blev herefter en projektleder i UU-København og i sidste ende UU-chefens ansvar at finde samarbejdsvirksomheder. Dette skete imidlertid ikke. I sommeren 2009 sendte UU-vejlederne, som følte at de stod i en tiltagende penibel situation i forhold til skolerne, et brev til ledelsen i UU-København, hvorefter der blev truffet beslutning om at UU-vejlederne selv skulle drive det videre. Herefter var det reelt UU-vejlederne på skolerne, John Rosendahl og Flemming Hertz, der var projektledere.

På grund af dette uheldige forløb gik der således halvandet år fra den politiske beslutning blev taget, til den første kontakt til virksomhederne etableredes. Herefter gik det imidlertid stærkt, og i løbet af efteråret 2009 blev der skabt kontakt til fem virksomheder.

Den 2. februar 2010 blev projektet officielt skudt i gang på Karens Minde Kulturhus, med deltagelse af borgmester Anne Vang, virksomhedsrepræsentanter, eleverne og deres forældre. De første klasser der deltog var derfor elever fra de to skoler, som gik i 8. klasse i foråret 2010.

3.2. Organiseringen af projekt Smart Stars

Oprindeligt var organiseringen af Smart Stars tænkt således, at en projektleder centralt i UU-København skulle være tovholder på projektet. Som skitseret ovenfor mandede den rodede implementeringsproces ud i, at det blev de lokale UU-vejledere på skolerne, der påtog sig projektlederrollen. I tilbageblik vurderes det imidlertid fornuftigt, at det overordnede ansvar for Smart Stars ligger hos de lokale UU-vejledere, hvilket også er samtlige fagpersoner og virksomhedskontakters vurdering.

UU-vejlederne giver i interviewene udtryk for, at de godt kunne have tænkt sig at være klædt bedre på i forhold til at påtage sig projektlederrollen, og at sparring med en erfaren projektleder i UU-København ville have været gavnlige. UU-vejlederne har været glade for opgaven og er gået til den med stort engagement og entusiasme, hvilket samtlige virksomhedskontakter, skoleledere og skolelærere roser dem for. Samtidig har projektet været skrøbeligt grundet den store personafhængighed.

Det bliver lidt for personafhængigt ... Det er meget skrøbeligt, altså vi har haft en fornemmelse af, at hvis vi skiftede job, så var det dødt (UU-vejleder tilknyttet Bavnehøj Skole).

Fremadrettet vil det være en risikabel strategi at sætte lid til et ligeså stort engagement hos UU-vejledere på andre skoler, hvor lignende projekter kan tænkes at blive implementeret. Det bør derfor overvejes at stille flere ressourcer til rådighed for UU-vejledere i sådanne eventuelle projekter, og at sikre sparring og en større opbakning fra forvaltningens side.

Den overordnede koordinering mellem aktørerne i projektet er foregået løbende på styringsgruppemøder, hvor UU-vejlederne, skoleledelsen, klasselærere og virksomhedskontakter er repræsenteret. Det er evaluators vurdering, at det har været en god model for samarbejdet, hvilket på virksomhedssiden kommer til udtryk i en udpræget tilfredshed med møderne og samarbejdet i det hele taget.

Flere af virksomhedskontakterne nævner også, at møderne samtidig fungerer som platform for "networking" virksomhederne imellem. Man bør fremadrettet indtænke hvilke afledte positive effekter et projekt som Smart Stars kan have for virksomhederne og løbende overveje om, der kan gøres noget for at fremme dem og dermed styrke virksomhedernes motivation.

Det gode samarbejde med virksomhederne bygger både på den kontinuerlige kontakt og opfølgning fra UU-vejlederes side, og på at UU-vejlederne har været bevidste om ikke unødigt at bruge virksomhedernes tid.

Jeg tror også det er en af grundene til at det kører, og fungerer. At vi har været rimelig gode til at vurdere hvordan man skal bruge virksomhedernes tid og ressourcer, og hvornår man skal holde lidt igen. (UU-vejleder på Bavnehøj Skole)

Projekt Smart Stars har, til forskel fra eksempelvis Tingbjerg Skoles samarbejde med virksomheden Radiometer, taget udgangspunkt i to skoler, hvilket er forbundet med både fordele og ulemper. På den ene side har UU-vejlederne været glade for at kunne samarbejde omkring projektet, og dels er Sydhavnen et afgrænset område hvor et sådant geografisk defineret fokus giver god mening, blandt andet på grund af de mange større virksomheder der ligger i området. På den anden side kan det, set fra skoleledelsens perspektiv, være en ulempe i og med, at skolerne er konkurrenter i forhold til at tiltrække elever, og at projektet ikke kan bidrage til at profilere den enkelte skole i forhold til den anden.

Evaluator vurderer på den baggrund, i overensstemmelse med UU-vejlederne, at lignende tiltag andre steder i København ikke nødvendigvis skal tage udgangspunkt i et samarbejde mellem flere skoler. Det er med andre ord afgørende at tage højde for de lokale forhold omkring de enkelte skoler. Dog er det evaluators vurdering at opbakningen fra UU-København og forvaltningen vil være endnu vigtigere for projekter, der kun tager

udgangspunkt i en enkelt skole, fordi ansvaret i så fald ofte vil ligge hos en enkelt UU-vejleder.

3.3. Udmøntningen af aktiviteterne under projekt Smart Stars

Af materialet og hjemmesiden fremgår det, at hovedaktiviteterne i projekt Smart Stars er følgende:

- Kompetencekursus
- Ekskursioner
- Erhvervspraktik
- Introduktionskurser
- Virksomhedsbesøg
- Brug af gæstelærere fra virksomheder, DI og LO
- Jobsøgningskurser
- Undervisning i UEA-centret
- Rollemodeller (ung-til-ung-vejledning)
- Mentorforløb
- Deltagelse i KGU-hold (studieforberedende)
- Smart Stars computere og hættetrøjer
- Jobmesse

Da projekt Smart Stars har udviklet sig fra år til år har de forskellige klasser ikke været igennem helt ens forløb. Desuden har nogle af de aktiviteter som blev besluttet vist sig vanskelige at gennemføre, og er derfor indtil videre forblevet på tegnebrættet. Det gælder for mentorforløb, ung til ung vejledning og brug af gæstelærere fra virksomheder. Derudover har forældrebesøg på virksomhederne - som i øvrigt ifølge UU-vejlederne var en succes - vist sig at være meget ressourcekrævende og har derfor ikke været gentaget efter første gang i 2010. Aktiviteterne 'Deltagelse i KGU-hold', 'Undervisning i UEA-centret' og 'introduktionskurser' er aktiviteter, der ikke direkte har noget med projekt Smart Stars at gøre, og som kunne gennemføres under alle omstændigheder. De egentlige kerneaktiviteter må således siges at være følgende:

- Jobsøgningskursus
- Kompetencekursus
- Virksomhedsbesøg
- Ekskursioner (primært Danfoss Universe)
- Erhvervspraktik
- Smart Stars computere og hættetrøjer
- Jobmesse

Om jobmessen skal det imidlertid nævnes, at den først kom til for elever der gik 8. klasse i 2012, og at de klasser der indgår i evalueringen derfor ikke har deltaget. Endvidere skal det siges, at kompetencekurset kun blev tilbudt til de første to årgange, og ikke har været afholdt siden. Endelig skal det nævnes, at der som sidste skud på Smart Stars stammen (i efteråret 2013) har været afholdt en innovationscamp. Det ligger imidlertid uden for rammerne af denne evaluering at vurdere denne seneste aktivitet.

3.4. Kommunikation

Efter at projektet kom på skinner i 2010 har parterne været tilfredse med kommunikationen parterne imellem, og virksomhederne har hele forløbet igennem følt sig godt underrettet og inddraget i projektet. Der har været en del opmærksomhed omkring projektet i pressen, også grundet borgmester Anne Vangs opbakning til projektet.

Projekt Smart Stars har brugt en hjemmeside, som en skolelærer på Bavnehøj Skole har stået for, til at formidle projektets aktiviteter og fremdrift både indadtil og udadtil. Der har været meget begrænsede midler til rådighed i den forbindelse (1000 kr. om måneden), og på den baggrund vurderes det at have fungeret tilfredsstillende. Af interviewene med forældre fremgår det endvidere, at forældrene overordnet set har været tilfredse med mængden af information og inddragelse i projektet. Således er det kun en enkelt af forældrene, der ikke synes hun har modtaget tilstrækkelig information om projektet.

Spørger man virksomhederne, om der er noget der kunne forbedres ved projektet, peger de imidlertid på den eksterne kommunikation og synligheden af projektet. På spørgsmålet om hvad man kunne gøre, for at motivere andre virksomheder til at deltage i lignende projekter, svarer en af virksomhedskontakterne eksempelvis:

Man kunne godt bruge noget mere krudt på kommunikation. ... Man kunne godt løfte kommunikationen og gøre det lidt mere professionelt. Lidt mere lækkert.
(Virksomhedskontakt på Lundbeck)

For virksomhederne ville det være en gevinst hvis projektet og deres deltagelse i det var mere synligt, hvilket evaluator også vurderer det ville være for skolerne, som i højere grad ville kunne profilere sig på baggrund af det. Det fremgår også af interviewene med skoleledere og UU-vejledere, at Smart Stars er et asset for skolerne i forbindelse med at tiltrække elever og fastholde dem i de senere klasser. Det er derfor evaluators vurdering, at man kunne drage nytte af at tydeliggøre projektet og dets succeser udadtil.

Set i lyset af, at visse af de elementer som udadtil kommunikerer som en del af projekt Smart Stars reelt er "almindelige" UU-aktiviteter, vurderes det endvidere, at man også kommunikationsmæssigt kunne drage fordel af et skarpere fokus.

4. BESKRIVELSE AF AKTIVITETERNE UNDER PROJEKT SMART STARS OG VURDERING AF DERES BETYDNING FOR PROJEKTET

For sådan en skole som den her har det været helt fantastisk. Hvis du spørger mig er det noget af det bedste der er sket for Bavnehøj.

(Nuværende vice-skoleleder på Bavnehøj Skole om projekt Smart Stars)

4.1. Jobsøgningskursus

Det er evaluators vurdering, at jobsøgningskurset fungerer godt, og at det indgår som et centralt og vigtigt element i pakken af virksomhedsrelaterede aktiviteter.

Jobsøgningskurset har været tilrettelagt som en integreret del af praktikforløbet. Eleverne er blevet undervist i jobansøgningsskrivning af en kontaktperson fra en af samarbejdsvirksomhederne, og har derefter skrevet ansøgninger til de virksomheder de gerne ville i praktik i.

Virksomhedskontaktpersonerne har undervist pro bono, og der har således ikke været nogen udgifter relateret til forløbet. Samtlige fagpersoner (skoleledere, skolelærere og UU-vejledere) udtrykker i interviewene stor tilfredshed med kurset.

Det har været lidt mere spændende for eleverne, at det har været én fra det virkelige liv, der har været ude og undervise i jobansøgning. (Skolelærer på Bavnehøj)

Skolelærerne vurderer, at eleverne var væsentligt mere interesserede i undervisningen, end hvis det "bare havde været mig der stod oppe ved tavlen", som en skolelærer på Ellebjerg Skole udtrykker det. Det vurderes også, at kurset har gjort en forskel for nogle elever, som er blevet ansporet til at søge fritidsjob, og i den forbindelse har haft gavn af det. På en skala fra 1-10 vurderes jobsøgningskurset til 10 af UU-vejlederne.

Eleverne er mindre entydigt positive. I surveyundersøgelsen vurderer de gennemsnitligt jobsøgningskurset til 7 på en skala fra 1 til 10. I fokusgruppeinterviewene tegner der sig et billede af, at det er meget forskelligt hvor nyttigt eleverne har vurderet det som. Af fokusgruppeinterviewet på Ellebjerg Skole fremgår det, at de deltagende elever ikke synes de fik ret meget ud af det. De begrundet det med, at de alle fem allerede havde et fritidsjob på tidspunktet for kurset. Modsat forholder det sig med eleverne der deltog i fokusgruppeinterviewet på Bavnehøj Skole. Her vurderer de fleste kurset til at være nyttigt, ligesom de vurderer det faktisk, at det var en udefrakommende der forestod undervisningen som noget positivt.

Jeg synes det var fint nok. Fordi det var på det tidspunkt, at man skulle begynde at søge job. Og tjene penge. Så det var meget godt at lære at skrive ansøgning. (Elev på Bavnehøj)

Der tegner sig således et billede af, at udbyttet af jobsøgningskurset er omvendt proportionalt med mængden af elevernes erhvervs erfaring.

4.2. Kompetencekursus

Det er evaluators vurdering, at kompetencekurset, i den form det har hidtil har haft, ikke har været en succes. Kompetencekurset har ikke været afholdt for samtlige klasser i undersøgelsen. Det har været gennemført af to forskellige eksterne virksomheder, som har arbejdet med elevernes evne til at begå sig "blandt voksne" og "på en arbejdsplads". UU-vejlederne vurderer, at der er et klart behov for et sådant kursus i elevgruppen på de to skoler, men der har ikke været tilfredshed med de konkrete forløb, som man har betjent sig af, hvorfor de to eksterne aktører kun været brugt en enkelt gang hver. Det overvejes dog at genoptage ideen med andre aktører¹.

4.3. Virksomhedsbesøg

Det er evaluators vurdering, at virksomhedsbesøgene fungerer godt som del af den større pakke af virksomhedsrelaterede aktiviteter. For den første årgang der deltog i projekt Smart Stars blev der arrangeret virksomhedsbesøg for eleverne og deres forældre på Man Diesel & Turbo, hvilket ifølge UU-vejlederne var en stor succes. Det var imidlertid også meget ressourcekrævende, idet UU-vejlederne måtte bruge mange kræfter på at sikre, at forældrene mødte op, hvorfor det næste år blev opgivet til fordel for virksomhedsbesøg kun for eleverne. UU-vejlederne vurderer, at virksomhedsbesøgene er gavnlige, mens virksomhedsbesøget ikke stod særlig tydeligt for eleverne, der deltog i fokusgruppeinterviewene. Det skal imidlertid ses på baggrund af, at det er mindst halvandet år siden eleverne forlod skolerne.

4.4. Ekskursioner

Det vurderes, at ekskursionen til Danfoss Universe har spillet en positiv rolle for eleverne og for sammenholdet i klasserne, men at aktiviteten ikke har spillet en afgørende rolle i forhold til at realisere de mål UU-vejlederne har sat op for projektet. UU-vejlederen på Bavnehøj Skole fremhæver, at ekskursionen særligt de første år spillede en positiv rolle da nedskæringer havde medført, at der ikke var råd til klasseudflugter. Det vurderes således også, at ekskursionen til Danfoss Universe er blevet mindre betydelig i takt med at skolerne (efter UU-vejleders udsagn) har fået flere penge til rådighed.

Den her Danfoss tur er blevet lidt overflødig. Også fordi der er kommet flere penge på skolerne og sådan noget. (UU-vejleder på Bavnehøj Skole)

Eleverne vurderer gennemsnitligt ekskursionen til Danfoss Universe til 7,6 på en skala fra 1-10, og er således gennemsnitligt betragtet godt tilfredse med turen. Spørges der ind til det faglige udbytte af turen (i fokusgruppeinterviewene) er indtrykket mere blandet; nogle elever giver udtryk for, at det faglige udbytte ikke var stort, mens andre synes at have fået mere ud af det.

---

¹Det skal bemærkes, at kompetencekurset ikke indgår i surveyundersøgelsen, da det i forbindelse med en pilot viste sig, at kun et fåtal af eleverne havde en tilstrækkelig erindring om forløbet.

Evaluator anbefaler at det fremadrettet overvejes om pengene kan bruges bedre i andre sammenhænge, fx i forbindelse med det seneste tiltag – Innovationscampen – og eventuelle nye tiltag der udvikles i samarbejde med virksomheder og ungdomsuddannelsesinstitutioner. Som UU-vejlederne selv anfører, forekommer det endvidere fornuftigt at vurdere, om der er andre besøgsmaal, evt. tættere på skolerne, som kunne give samme eller bedre resultat.

Det skal også anføres, at eleverne der deltog i fokusgruppeinterviewene, ikke havde fået indtryk af, at ekskursionen var en del af projekt Smart Stars. Såfremt ekskursionen til Danfoss Universe fortsat vil være en del af konceptet, må det anbefales, at ekskursionens forbindelse til projekt Smart Stars kommunikeres tydeligere.

4.5. Erhvervspraktik

Erhvervspraktikken er det mest centrale element i projekt Smart Stars og fungerer som omdrejningspunkt for flere af de andre elementer: Jobansøgningskurset, jobmessen og kompetencekurset. Det er evaluators vurdering, at "Smart Stars Praktikken" repræsenterer et kvalitativt løft i forhold til "almindelig praktik", og at erhvervspraktikken overordnet set fungerer godt.

Lærerne har også været rundt på skolerne. Nogle af dem er blevet overrasket over eleverne. Deres succes. At de også har nogle ressourcer. (interview med UU-vejleder på Bavnehøj Skole)

Som med de andre elementer har der undervejs i forløbet været en del justeringer og ændringer: Fra at alle det første år var i praktik i Smart Stars samarbejdsvirksomheder, blev det næste år kun dem der havde et ønske om det. Denne justering foretoges ud fra en vurdering af, at det ikke var alle der havde gavn af praktikken. De som ikke havde gavn af praktikken kan overordnet opdeles i to grupper: En gruppe elever som ikke var motiverede for at være i praktik, og en gruppe som havde mulighed for selv at finde et praktiksted, der bedre matchede deres behov.

Jeg synes det var rigtig, rigtig spændende... Jeg synes det var en rigtig god mulighed lige at kunne få lært lidt om det her, og se om jeg var interesseret i det. Det har hjulpet mig rigtig, rigtig meget. (Elev på Bavnehøj)

Efter det første år var der tre samarbejdsvirksomheder der faldt fra. I det andet år (dvs. for elever i de klasser der afsluttede 9. klasse i 2012), var der blandt andet på grund af, at disse virksomheder ophørte med at deltage i projektet, færre elever der var i praktik i Smart Stars samarbejdsvirksomhederne (kun ca. 1/3). Året efter (for årgangen der afsluttede 9. klasse i 2013) var andelen igen oppe på 2/3, og to nye virksomheder var blevet en del af samarbejdet – Høyrup & Clemensen og Scandic (Interview med John Rosendahl).

Overordnet set har den koordinerede praktik som tilbydes igennem projekt Smart Stars været et klart løft i forhold til den praktik der ellers tilbydes. Dog har det haltet noget med opfølgningen på praktikken, som skulle have foregået på skolerne.

En velforberedt erhvervspraktik er det der skal til. Altså hvor man skriver en ansøgning. Alle de aktiviteter der går forud og efter. Og der har det haltet lidt med efterbearbejdelsen. (UU-vejleder på Bavnehøj Skole)

Det er meget varierende hvordan eleverne vurderer deres praktikforløb. Det er indtrykket fra telefon- og fokusgruppeinterview, at en større andel af de elever der har været i praktik i Metro, har været utilfredse med forløbet. Dette understøttes også af, at UU-vejlederne fortæller, at Metro de første år delvist blev brugt som et sted, hvor dem der ikke kunne få plads andre steder, eller man ikke vidste hvor man skulle placere, kunne komme i praktik (Interview med UU-vejleder John Rosendahl). I de senere år har færre elever været i praktik i Metro og det må antages, at det har forbedret praktikforløbene.

På en skala fra 1 til 10 vurderer eleverne gennemsnitligt praktikforløbet til 7,22. I det tal er også inkluderet elever, som ikke fandt deres praktikplads igennem Smart Stars. Af fokusgruppeinterviewene fremgår det entydigt, at eleverne betragter praktikforløbene i Smart Stars regi som et fremskridt i forhold til den almindelige praktik. Alligevel er det meget blandet, hvordan eleverne vurderer udbyttet af praktikken. En opfattelse der går igen er, at man som 8. eller 9. klasses elev ikke er klar over hvad man skal erhvervsmæssigt, og at der er alt for lang tid til, at man egentlig skal tage stilling til det, da langt de fleste først skal igennem en ungdomsuddannelse. I fokusgruppeinterviewene efterspørger flere elever i forlængelse heraf større fokus på ungdomsuddannelserne fremfor på virksomhederne. Dette skal dog ses i lyset af, at de fleste af de elever, der deltog i fokusgrupperne, aktuelt er i gang med en gymnasial uddannelse; elever der overvejer en erhvervsfaglig uddannelse har formodentlig større gavn af praktikforløbet.

4.6. Innovationscampen og berøringen med ungdomsuddannelserne

Det ligger uden for rammerne af rapporten at evaluere innovationscampen, som netop (i november 2013) har været afholdt for første gang. Den er imidlertid interessant set i lyset af det eleverne i fokusgruppeinterviewene efterspørger: mere kontakt til og viden om ungdomsuddannelserne.

Innovationscampen er blevet til i et samarbejde mellem virksomheder, et lokalt Gymnasium (Københavns Åbne Gymnasium) og skolerne. Hvis projektet bliver en succes vil det bidrage til målsætningen om at bringe eleverne et skridt tættere på erhvervslivet og virksomhederne, samtidig med at det bringer dem i kontakt med en af mulighederne for videre uddannelse.

Eleverne har i forbindelse med 'brobygning' været ude på en ungdomsuddannelse i en uge, men i fokusgruppeinterviewene giver de udtryk for utilfredshed med forløbet. En idé kunne være at invitere lærere fra nogle af de forskellige ungdomsuddannelser ud på skolerne, og fortælle om de uddannelser deres institutioner udbyder. Selvom flere af eleverne gerne så, at man orienterede sig mere i retning af ungdomsuddannelserne, er det evaluators vurdering, at det ikke bør ske på bekostning af de mere direkte erhvervsrettede aktiviteter under projekt Smart Stars. Det formodes, at netop erhvervspraktikken er gavnlig for nogle af de unge, der har vanskeligt ved at se sig selv på en ungdomsuddannelse. Nogle af dem får i forbindelse med praktikken en positiv oplevelse af at kunne bidrage med noget på en arbejdsplads og derigennem mere mod på videre uddannelse og arbejde.

4.7. Jobmessen

Den første jobmesse afholdtes i foråret 2012 for elever i 8. klasse. Jobmessen eksisterede således ikke, da de klasser som evalueringen baserer sig på var en del af projektet. Når vi alligevel har taget den med, er det fordi den vurderes som et positivt nyt tiltag af samtlige fagpersoner (virksomhedskontakter, lærere, UU-vejledere og skoleledere).

Jobmessen er en idé, der blev båret frem af en af samarbejdsvirksomhedernes kontaktpersoner, og som man i styringsgruppen vandt opbakning til. Én gang om året organiseres en jobmesse på hver af de to skoler, hvor virksomhederne kommer ud og præsenterer sig selv og de praktikstillinger de tilbyder til eleverne. Som regel er det virksomhedskontaktpersonen sammen med en lærling der møder op. Evaluator vurderer, at jobmessen er et godt initiativ som styrker det, der er kernen i projekt Smart Stars: erhvervspraktikken og kontakten til virksomhederne.

4.8. Bærbare computere

Det er evaluators vurdering, at udleveringen af bærbare computere i nogen grad har bidraget til at højne kvaliteten af undervisningen, i det mindste i de fag og klasser hvor den pågældende lærer har udnyttet de muligheder computerne har givet for at tilrettelægge undervisningen anderledes. Vurderingen er, at det har gjort en forskel for samtlige elever, uanset om eleven har haft en bærbar computer i forvejen, i og med at lærerne har fået mulighed for at undervise på nye måder.

Samtidig er det evaluators vurdering, at udleveringen af de bærbare computere ikke bidrager til det der er projekt Smart Stars primære fokus: Erhvervspraktikken og kontakten til virksomhederne. Betraget i forhold til de mål, der er opstillet af projektlederne, har de bærbare computere således ikke spillet nogen rolle. Computerne har imidlertid indirekte spillet en rolle i forhold til at skabe identifikation med projektet, og gøre det at være elev på skolerne mere attraktivt.

Spørger man eleverne har de overordnet set været glade for computerne, om end en del finder, at kvaliteten af dem var ringe (fokusgruppeinterview med elever). I surveyundersøgelsen opnår de bærbare computere den højeste score af alle aktiviteterne med et gennemsnit på 8,0. Selvom spørgsmålet i spørgeskemaet går på det faglige udbytte af aktiviteterne, er det evaluators vurdering, at den høje vurdering delvist skal forstås som udtryk for, at eleverne var glade for at få en attrået genstand (computeren) gratis, og således ikke nødvendigvis som udtryk for, at de fik et stort fagligt udbytte ud af det.

Det fremgår af interviewene med UU-vejlederne, at det var skolernes ønske at indkøbe bærbare computere som del af projekt Smart Stars. Det er muligt, at det var en fornuftig prioritering set ud fra skolernes synsvinkel, omend det falder uden for projektets kerneområde. Dertil har der for UU-vejlederne været en del arbejde forbundet med rekvireringen af dem, som man på grund af Københavns Kommunes regler har været tvunget til at foretage via forvaltningen (Koncernservice). Både første og andet år blev de leveret med betragtelig forsinkelse, hvilket mindskede den gavn eleverne havde af dem betragteligt.

4.9. Hættetrøjer

I starten af 8. klasse fik eleverne på Bavnehøj og Ellebjerg skole udleveret en hættetrøje eller T-shirt med Smart Stars logoet påtrykt. UU-vejledere, skoleledere og skolelærere fortæller samstemmende, at eleverne faktisk tog dem til sig, at mange af eleverne gik i dem og at trøjerne ad den vej var med til at styrke identifikationen med projektet og sammenholdet i klasserne.

Vi tænkte først det var lidt latterligt, men det viste sig faktisk at være en rigtig god ide, som har skærpet deres identifikation i forhold til projektet. Og de går faktisk stadigvæk med trøjerne. (UU-vejleder på Bavnehøj Skole)

Af fokusgruppeinterviewene med eleverne fremgår det, at elevernes vurdering af trøjernes betydning og hvorvidt de gik med dem er noget anderledes. Nogle var glade for dem, men mange siger de aldrig gik i dem, bortset fra når der skulle tages billeder. I det omfang eleverne har taget Smart Stars trøjerne til sig, må det dog siges at være en relativt lille omkostning.

De rendte jo alle sammen rundt med de her Smart Stars trøjer. Altså det var egentlig utroligt. Så fede var de jo heller ikke, de trøjer. Det var egentlig utroligt. (Virksomhedskontakt fra Lundbeck)

Det er vurderingen, at man gør klogt i at medtænke identifikationsaspektet, og at selve det at man har foræret eleverne noget som de ønskede (her tænkes primært på computerne) har været med til at skabe en større åbenhed og en mere positiv indstilling over for projektet blandt de unge. Hvis man vælger fortsat at lade trøjer indgå i projektet, kunne man overveje at lade eleverne på hver årgang være med til at lave designet, for derigennem at sikre elevernes følelse af medejerskab.

5. EFFEKTMÅLING: BETYDNINGEN AF SMART STARS MÅLT PÅ UDDANNELSES- OG BESKÆFTIGELSESSTATUS

Som led i evalueringen af projekt Smart Stars er foretaget en måling baseret på elevernes uddannelses- og beskæftigelsesstatus. Denne del af evalueringen har forsinket evalueringen med over et år, da Københavns Kommune ikke har været i stand til at udlevere data før i februar 2015. Effektmålingen er baseret på elever, der har deltaget i Smart Stars sammenlignet med elever fra tidligere årgange på de to projektskoler samt med elever fra sammenlignelige skoler i København fra samme årgange som Smart Stars projektdeltagerne².

Det har desværre kun været muligt for Københavns Kommune at udlevere data for de unges status pr. d. 19. februar 2015, hvilket udgør et metodisk problem. Det ville være at foretrække, hvis der kunne indhentes data for elevernes uddannelses- og beskæftigelsesstatus eksempelvis to år efter afslutning af 9. klasse.

Denne metodiske forhindring er forsøgt overkommet ved at lægge de personer der er i gang med en ungdomsuddannelse, og de der har færdiggjort en ungdomsuddannelse sammen i én samlet gruppe. Af nedenstående tabel fremgår det således, hvor stor en andel af en årgang der enten er i gang med eller har gennemført en ungdomsuddannelse for hhv. elever der har deltaget i Smart Stars, elever fra tidligere årgange på projektskolerne og elever fra sammenligningsskolerne.

HVOR STOR EN ANDEL AF ÅRGANGEN HAR ENTEN GENNEMFØRT ELLER ER I GANG MED EN UNGDOMSUDDANNELSE?	
Smart Stars årgange (elever på Ellebjerg og Bavnehøj Skole der afsluttede 9. klasse i hhv. 2011 og 2012)	81%
Elever på Ellebjerg og Bavnehøj Skole, der afsluttede 9. klasse i hhv. 2009 og 2010	82%
Elever på sammenligningsskoler, der afsluttede 9. klasse i hhv. 2011 og 2012	83%

Som det fremgår, kan der ikke spores nogen positiv effekt af projektet målt på dette parameter. Det er imidlertid ikke overraskende, at et projekt som Smart Stars ikke i sig selv rykker ved de unges uddannelsesvalg og chancer for at gennemføre en ungdomsuddannelse, hvorfor det faktum, at der ikke på denne måde kan måles en positiv effekt ikke bør ses som udtryk for projektets kvalitet. Samtidig er tallene, grundet de nævnte metodiske udfordringer noget usikre, hvorfor de ikke bør tillægges for stor vægt.

² Sammenligningsskolerne udgøres af Amager Fælled Skole, Dyvekeskolen, Grøndalsvængets Skole, Lundehusskolen, Lykkebo Skole og Peder Lykke Skolen.

BILAG 1: RESULTATER AF SURVEYUNDERSØGELSE BLANDT ELEVERNE

1. Elevernes nuværende beskæftigelse

ELEVERNES NUVÆRENDE BESKÆFTIGELSE	ANTAL	PROCENT
Erhvervsuddannelse (Teknisk skole)	4	7%
Gymnasial uddannelse (alm. gymnasie, HTX, HHX, HF etc.)	45	78,9%
Anden ikke adgangsgivende uddannelse	2	3,5%
Arbejde	2	3,5%
Ingen beskæftigelse	4	7%
Antal gyldige svar i alt	57	100%

2. Hvilken aktivitet havde eleven størst udbytte af?

AKTIVITET	ANTAL	PROCENT
Virksomhedspraktik	29	50,9%
Jobansøgningskursus	12	21%
Jobmessen	2	3.5%
Besøget på Danfoss	6	10.5%
Ingen af delene	2	3.5%
Husker ikke	2	3.5%
Eleven har ikke deltaget i aktiviteterne	4	7%
Antal gyldige svar i alt	57	100%

3. Elevernes vurdering af nytten af de enkelte aktiviteter (skala fra 1-10)

GENNEMSIT	
Hvor meget fik du ud af undervisningen i ansøgningskrivning?	7
Hvor meget fik du ud af virksomhedspraktikken?	7,2
Hvor meget fik du ud af turen til Danfoss Universe?	7,6
Hvor meget fik du ud af at få en bærbart computer?	8

4. Adgang til computere før projekt Smart Stars

	ANTAL	PROCENT
Havde adgang til en computer derhjemme før projektet	57/57	100%
Havde egen computer før projektet	24/54	44,4%

5. Kommunikation med og opbakning fra forældre og skole

	ANTAL	PROCENT
Har fortalt forældrene om projektet	42/52	80,8%
Har oplevet tilstrækkelig opbakning fra forældre	47/49	95,9%
Har oplevet tilstrækkelig opbakning fra skolens side	46/50	92%

6. Øget motivation for og viden om uddannelse og arbejde på baggrund af projektet

	ANTAL	PROCENT
Andel der er blevet mere motiverede for at gå i skole	28/52	53,8%
Andel der er blevet mere motiverede for at arbejde	33/52	63,5%